

Suvestinė redakcija nuo 2010-10-02 iki 2012-08-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1993, Nr. [20-488](#), i. k. 0931010ISTA000I-164

Nauja redakcija nuo 2003-01-01:

Nr. [IX-903](#), 2002-05-28, Žin. 2002, Nr. 57-2296 (2002-06-12), i. k. 1021010ISTA00IX-903

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ)
ĮSTATYMAS**

1993 m. birželio 1 d. Nr. I-164
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Lietuvos valstybė palaiko kooperatinį judėjimą, pripažįsta kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) (toliau – kooperatinių bendrovių) svarbiausiu tikslu paslaugų teikimą savo nariams, skatina kooperatinių bendrovių veiklą, įteisina jų nepriklausomumą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas reglamentuoja kooperatinių bendrovių ir jų sąjungų steigimą, veiklą, narių teises ir pareigas, kooperatinių bendrovių valdymą ir kontrolę, kapitalo sudarymą, pelno paskirstymą, reorganizavimą, pertvarkymą ir likvidavimą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Kooperacija** – įstatymu pagrįstas veiklos ir išteklių sutelkimas dalyvių bendriems tikslams įgyvendinti. Tuo tikslu gali būti steigiamos kooperatinės bendrovės.

2. **Kooperatinė bendrovė** – įstatymų nustatyta tvarka fizinių ir (arba) Lietuvos Respublikoje įsteigtų juridinių asmenų, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigtų juridinių asmenų ar kitų organizacijų ir jų filialų (toliau – juridinis asmuo) įsteigta įmonė, skirta narių ekonominiams, socialiniams ir kultūriniais poreikiams tenkinti. Jos nariai įneša lėšas kapitalui sudaryti, tarpusavyje pasiskirsto riziką ir naudą pagal narių prekių ir paslaugų apyvartą su šia bendrove ir aktyviai dalyvauja kooperatinės bendrovės valdyme.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1021](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 118-5994 (2010-10-02), i. k. 1101010ISTA0XI-1021

3. **Pajaus vardinis dokumentas** – dokumentas, patvirtinantis asmens dalyvavimą sudarant kooperatinės bendrovės kapitalą ir šio Įstatymo nustatytus kooperatinės bendrovės įsipareigojimus kooperatinės bendrovės nariui. Kooperatinės bendrovės pajams Vertybinių popierių įstatymas netaikomas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1586](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2712 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1586

4. **Pajinis įnašas** – asmens piniginis arba nepiniginis turtinis įnašas į kooperatinę bendrovę.

5. **Kooperatinės bendrovės nario prekių ir paslaugų apyvarta su kooperatine bendrove** (toliau – **apyvarta**) – finansiniais metais kooperatinės bendrovės nario su kooperatine bendrove įvykdytų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, išreikštų pinigais, vertė.

6. **Apyvartai proporcingos išmokos** – išmokos kooperatinės bendrovės nariams iš pelno, mokamos proporcingai kooperatinės bendrovės narių prekių ir paslaugų apyvartai su kooperatine bendrove.

7. **Dividendas** – kooperatinės bendrovės nariams išmokama pelno dalis, skirstoma proporcingai kiekvieno nario turimo pajaus dydžiui.

3 straipsnis. Kooperatinės bendrovės statusas

1. Kooperatinė bendrovė yra ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo.
2. Kooperatinės bendrovės turtas yra atskirtas nuo jos narių turto. Kooperatinė bendrovė pagal savo prievolės atsako tik savo turtu. Kooperatinės bendrovės narys pagal kooperatinės bendrovės prievolės atsako už pajų priklausančiu įmokėti pajiniu įnašu.
3. Kooperatinė bendrovė turi ne mažiau kaip 5 narius.
4. Kooperatinė bendrovė turi savo pavadinimą. Pavadinime turi būti žodžiai „kooperatinė bendrovė“ arba „kooperatyvas“.

5. *Neteko galios nuo 2010-10-02*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XI-1021](#), 2010-09-21, Žin. 2010, Nr. 118-5994 (2010-10-02), i. k. 1101010ISTA0XI-1021

3¹ straipsnis. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)

1. Žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) – kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), kuri nustatyta tvarka pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu). Teisę būti pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) turi įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruota kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), jei ji atitinka vieną iš šių pripažinimo kriterijų:

1) daugiau kaip 70 procentų jos narių yra fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurių pajamų iš žemės ūkio veiklos dalis praėjusiais metais sudarė 50 ir daugiau procentų visų pajamų, o jų pajų vertė – daugiau kaip 70 procentų visų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių pajų vertės;

2) turi daugiau kaip 20 narių ir daugiau kaip 70 procentų jos narių yra fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurie nustatyta tvarka yra įregistravę žemės ūkio valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, o jų pajų vertė sudaro daugiau kaip 70 procentų visų kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių pajų vertės;

3) daugiau kaip 70 procentų jos narių pajų vertės sudaro narių – kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), pripažintų žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais), pajų vertė.

2. Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas), siekianti būti pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu), pateikia valstybės įmonei Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui šiuos dokumentus:

1) kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) registravimo pažymėjimo kopiją;

2) kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių registre esančių narių fizinių ir (ar) juridinių asmenų, atitinkančių pasirinktą pripažinimo kriterijų, sąrašą ir kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių registre esančių narių fizinių ir (ar) juridinių asmenų, neatitinkančių pasirinkto pripažinimo kriterijaus, sąrašą. Sąrašuose nurodomas eilės numeris, nario fizinio asmens vardas, pavardė ir asmens kodas arba nario juridinio asmens pavadinimas ir kodas, pajaus dydis (vertė pinigais);

3) kiekvieno kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) nario fizinio ar juridinio asmens, įtraukto į narių, atitinkančių pasirinktą pripažinimo kriterijų, sąrašą, parengtą ir kooperatinei bendrovei (kooperatyvui) pateiktą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatytos formos pažymą, patvirtinančią, kad šio fizinio ar juridinio asmens pajamų iš žemės ūkio veiklos dalis praėjusiais metais sudarė 50 ir daugiau procentų visų pajamų, jei sąrašas sudaromas pripažinimo kriterijumi pasirinkus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą pripažinimo kriterijų;

4) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatytos formos pažymą, liudijančią, kad kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) atitinka šio įstatymo nustatytus reikalavimus. Šią pažymą

parengia kooperatinę bendrovę (kooperatyvas).

3. Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) nepripažįstama, jeigu:

1) neatitinka šio įstatymo nustatytų reikalavimų;

2) turi mokestinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), skolų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

3) pateikti ne visi šio straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai arba juose pateikti klaidingi duomenys.

4. Kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) pripažinimas žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) gali būti panaikintas, jeigu kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) pateikė klaidingus arba suklastotus duomenis.

5. Kooperatinės bendrovės (kooperatyvus) žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažįsta Vyriausybės įgaliota institucija pagal valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro teikime pateiktą išvadą dėl pripažinimo ir įgalioja valstybės įmonę Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą išduoti pažymėjimą. Teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro prašymu teikia šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytą informaciją. Pripažinimas suteikiamas ir pažymėjimas išduodamas dvejim kalendoriniams metams. Pasibaigus pripažinimo galiojimui, kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) iš naujo gali siekti būti pripažinta žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1804](#), 2008-11-11, *Žin.*, 2008, Nr. 135-5240 (2008-11-25), i. k. 1081010ISTA00X-1804

6. Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1154](#), 2007-05-24, *Žin.*, 2007, Nr. 64-2458 (2007-06-09), i. k. 1071010ISTA00X-1154

ANTRASIS SKIRSNIS

KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ STEIGIMAS IR JŲ TEISĖS

4 straipsnis. Steigėjai ir steigimo sutartis

1. Kooperatinės bendrovės steigėjai turi būti ne mažiau kaip 5 fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys.

2. Kiekvienas kooperatinės bendrovės steigėjas privalo tapti jos nariu.

3. Kooperatinės bendrovės steigėjai sudaro kooperatinės bendrovės steigimo sutartį, parengia kooperatinės bendrovės įstatų projektą, sušaukia steigiamąjį susirinkimą. Steigimo sutartis yra viešas dokumentas.

4. Kooperatinės bendrovės steigimo sutartyje nurodoma:

1) steigėjų fizinių asmenų – vardas, pavardė, asmens kodas ir gyvenamoji vieta; steigėjų juridinių asmenų – pavadinimas, kodas, buveinė ir jų įgaliotų atstovų vardai ir pavardės;

2) steigėjų teisės ir pareigos steigiant kooperatinę bendrovę, jų atsakomybė už steigimo įsipareigojimų nevykdymą;

3) steigiamos kooperatinės bendrovės pavadinimas ir buveinė;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

- 4) asmenys (steigėjai, taip pat kiti asmenys), įgalioti atstovauti steigiamai kooperatinei bendrovei, jų teisės ir pareigos;
- 5) stojamojo mokesčio, minimalaus ir maksimalaus pajų dydžiai;
- 6) kiekvieno steigėjo įsipareigojimas iki steigiamojo susirinkimo sumokėti stojamąjį mokestį ir įnešti pajinį įnašą, ne mažesnę už minimalų pajaus dydį;
- 7) stojamojo mokesčio ir pajinio įnašo įmokėjimo tvarka, sąlygos ir terminai, delspinigiai už nustatytu laiku nesumokėtą stojamąjį mokestį ir pajinį įnašą;
- 8) steigiamojo susirinkimo sušaukimo ir balsavimo jame tvarka, jo dalyviai;
- 9) steigimo išlaidų kompensavimas ir atlyginimas už steigimą;
- 10) įmokėtų stojamųjų mokesčių ir pajinių įnašų grąžinimo tvarka, jei kooperatinė bendrovė neįsteigiama;
- 11) ginčų tarp steigėjų sprendimo tvarka;
- 12) sutarties sudarymo data ir vieta.

5. Kooperatinės bendrovės steigimo sutartį privalo pasirašyti visi steigėjai: fiziniai asmenys ir (arba) juridinių asmenų įgalioti asmenys. Kooperatinės bendrovės steigimo sutartį pasirašiusių fizinių asmenų parašų tikrumas notaro netvirtinamas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

6. Kooperatinės bendrovės steigimo sutartis, sudaryta šiame straipsnyje nustatyta tvarka, suteikia teisę atidaryti kaupiamąją steigiamos kooperatinės bendrovės sąskaitą banke arba kitoje kredito įstaigoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1021](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 118-5994 (2010-10-02), i. k. 1101010ISTA0XI-1021

5 straipsnis. Įstatai

1. Kooperatinės bendrovės steigimo dokumentai yra įstatai ir steigimo sutartis.
2. Kooperatinės bendrovės įstatai yra dokumentas, kuriuo kooperatinė bendrovė vadovaujasi savo veikloje.

3. Kooperatinės bendrovės įstatuose turi būti nurodyta:

- 1) kooperatinės bendrovės pavadinimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

- 2) kooperatinės bendrovės buveinės keitimo tvarka;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

- 3) kooperatinės bendrovės veiklos tikslai;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

- 4) kooperatinės bendrovės veiklos laikotarpis, jei jis yra ribotas;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

- 5) stojamojo mokesčio, minimalaus ir maksimalaus pajų dydžiai, stojamojo mokesčio ir pajinio įnašo, papildomų pajinių įnašų įmokėjimo, nepiniginio pajinio įnašo įvertinimo tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

- 6) narystės kooperatinėje bendrovėje sąlygos, kooperatinės bendrovės narių teisės ir pareigos, disponavimo pajumi tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

7) kooperatinės bendrovės valdymo ir kontrolės organai, jų kompetencija, rinkimo ir atšaukimo tvarka, reikalavimai valdybos nariui, jos pirmininkui, administracijos vadovui, revizijos komisijos nariui (revizoriui);

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

8) priėmimo į kooperatinės bendrovės narius, išstojimo ir pašalinimo iš kooperatinės bendrovės narių sąlygos ir tvarka, kooperatinės bendrovės narių registravimo kooperatinės bendrovės narių registre tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

9) kooperatinės bendrovės narių susirinkimo šaukimo ir balsavimo jame tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

10) kooperatinės bendrovės bei jos narių prekių ir paslaugų apyvartos operacijų registravimo ir atlikimo tvarka, kooperatinės bendrovės metinės finansinės atskaitomybės sudarymo ir tvirtinimo tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

11) pelno (nuostolio) paskirstymo ir tvirtinimo tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

12) lėšų skolinimosi iš savo narių tvarka;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

13) kooperatinės bendrovės turto ir teikiamų paslaugų naudojimo sąlygos ir tvarka.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

4. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimo kompetencijos ir šaukimo tvarkos, administracijos vadovo skyrimo ir atšaukimo tvarkos ir jo kompetencijos kooperatinės bendrovės įstatuose nurodyti nereikia, jeigu tai nesiskiria nuo šiame Įstatyme nustatytųjų ir apie tai nurodoma pačiuose įstatuose. Kooperatinės bendrovės įstatuose gali būti ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymams neprieštaraujančių nuostatų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

5. Kooperatinės bendrovės įstatus iki steigiamojo susirinkimo privalo pasirašyti visi steigėjai fiziniai asmenys ir (arba) juridinių asmenų įgalioti asmenys. Kooperatinės bendrovės įstatus pasirašiusio fizinio asmens parašo tikrumas notaro netvirtinamas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

6 straipsnis. Registravimas

1. Kooperatinė bendrovė įstatymų nustatyta tvarka turi būti įregistruota juridinių asmenų registre. Steigiamą kooperatinę bendrovę įregistravus, ji laikoma įsteigta ir įgyja juridinio asmens teises.

2. Steigiamasis susirinkimas šaukiamas ir jame balsuojama steigimo sutartyje nustatyta tvarka. Steigiamasis susirinkimas gali būti šaukiamas, jei steigėjai įmokėjo visus steigimo sutartyje numatytus stojamuosius mokesčius ir įnešė pajinius įnašus. Steigiamajame susirinkime turi būti tvirtinami kooperatinės bendrovės įstatai. Kooperatinės bendrovės įstatų sudarymo momentu laikomas jų patvirtinimas steigiamajame susirinkime. Dėl kooperatinės bendrovės registravimo gali būti kreipiamasi tik po steigimo susirinkimo, kuriame buvo patvirtinti kooperatinės bendrovės įstatai ir išrinkti jos valdymo organai.

3. Kooperatinę bendrovę įregistravus, steigėjai, taip pat ir kiti asmenys, kurie buvo įgalioti atstovauti steigimai kooperatinei bendrovei, per dešimt dienų privalo perduoti, o sudaryti valdymo organai – perimti steigimo dokumentus, surašydami perdavimo aktą.

7 straipsnis. Kooperatinės bendrovės teisės

1. Kooperatinė bendrovė turi teisę:

- 1) verstis veikla, neprieštaraujančia įstatymams ir bendrovės įstatuose nurodytiems tikslams;
- 2) turėti sąskaitas Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių bankuose;
- 3) valdyti jai nuosavybės teise priklausančią turtą, juo naudotis ir disponuoti pagal įstatymus;
- 4) jungtis į kooperatinių bendrovių sąjungas, taip pat kitų įstatymų nustatyta tvarka – į kitas organizacijas;
- 5) sudaryti sandorius, priimti turtinius įsipareigojimus;
- 6) nustatyti savo produkcijos, darbų ir paslaugų kainas, įkainius ir tarifus;
- 7) kooperatinės bendrovės įstatuose nustatyta tvarka pagal sutartį skolintis lėšų iš savo narių;
- 8) nustatyti savo organizacinę struktūrą, steigti filialus ir atstovybes, būti kitų įmonių ir organizacijų steigėja.

2. Kooperatinė bendrovė gali turėti ir kitų teisių, neprieštaraujančių įstatymams ir kitiems teisės aktams.

3. Kooperatinės bendrovės ginčai su nariais ir trečiaisiais asmenimis nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka.

TREČIASIS SKIRSNIS KOOPERATINĖS BENDROVĖS NARIAI

8 straipsnis. Nariai

1. Kooperatinės bendrovės nariais gali būti fiziniai ir (arba) juridiniai asmenys.

2. Asmuo, norintis tapti kooperatinės bendrovės nariu, privalo pateikti prašymą. Prašymas svarstomas ir asmuo į kooperatinės bendrovės narius priimamas kooperatinės bendrovės įstatuose nustatytais sąlygomis ir tvarka, jei jis įmokėjo stojamąjį mokestį ir jo pajinio įnašo suma yra ne mažesnė už minimalų pajaus dydį. Jei asmuo į kooperatinės bendrovės narius nepriimamas, įmokėti stojamasis mokestis ir pajinis įnašas grąžinami įstatuose nustatyta tvarka ir terminais, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo priėmimo.

3. Kooperatinės bendrovės nariai registruojami kooperatinės bendrovės narių registre šios bendrovės įstatuose nustatyta tvarka.

4. Kooperatinės bendrovės narių registre nurodoma:

- 1) fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas ir gyvenamoji vieta arba juridinio asmens pavadinimas, kodas ir buveinė;
- 2) asmens priėmimo į kooperatinės bendrovės narius data;
- 3) nario pajaus dydis (pajinio įnašo pavadinimas ir jo vertė pinigine išraiška), taip pat kiekvienas jo padidėjimas;

4) narystės pasibaigimo kooperatinėje bendrovėje data.

5. Kooperatinės bendrovės nariui juridiniam asmeniui kooperatinės bendrovės narių susirinkime atstovauja organas, kurio kompetencijai toks atstovavimas yra priskirtas, arba jo įgaliotas asmuo.

9 straipsnis. Narystės pasibaigimo pagrindai

Asmens narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigia:

- 1) jam išstojus iš kooperatinės bendrovės narių;
- 2) pašalinus jį iš kooperatinės bendrovės narių;
- 3) kai jis perleidžia pajų kitam asmeniui;
- 4) fiziniam asmeniui kooperatinės bendrovės nariui mirus;
- 5) juridinį asmenį kooperatinės bendrovės narį likvidavus arba reorganizavus;
- 6) kooperatinę bendrovę likvidavus.

10 straipsnis. Narystės pasibaigimo ir atsiskaitymo jai pasibaigus tvarka

1. Asmens išstojimo iš kooperatinės bendrovės narių tvarka nustatoma kooperatinės bendrovės įstatuose.

2. Asmuo iš kooperatinės bendrovės narių gali būti pašalintas įstatuose nustatyta tvarka kooperatinės bendrovės narių susirinkimo sprendimu, jeigu jis nevykdo nario pareigų, pažeidžia kooperatinės bendrovės įstatus, narių susirinkimo sprendimus, Lietuvos Respublikos įstatymus, susijusius su kooperatinių bendrovių veikla, padaro žalos kooperatinei bendrovei. Jeigu pašalintasis iš kooperatinės bendrovės narių nesutinka su tokiu sprendimu, jis turi teisę per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie sprendimo priėmimą, kreiptis į teismą.

3. Perleidusio pajų asmens narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigia įsigaliojus kooperatinės bendrovės narių susirinkimo sprendimui dėl asmens, įsigijusio perleidžiamą pajų, priėmimo į kooperatinės bendrovės narius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1154](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2458 (2007-06-09), i. k. 1071010ISTA00X-1154

4. Su asmeniu, kurio narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigė dėl jo išstojimo, pašalinimo ar pajaus perleidimo kitam asmeniui, kooperatinė bendrovė turi atsiskaityti ne vėliau kaip per metus nuo jos narių susirinkimo, patvirtinusio finansinių metų, kuriais pasibaigė šio asmens narystė kooperatinėje bendrovėje, atskaitomybę ir pelno (nuostolio) paskirstymą, dienos.

5. Asmeniui, kurio narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigė dėl jo išstojimo, pašalinimo ar pajaus perleidimo kitam asmeniui, kooperatinė bendrovė privalo grąžinti už pajų, jei jis nėra perleistas kitam asmeniui, įneštą pajinį įnašą, atlyginti narių susirinkimų sprendimais iki finansinių metų, kuriais pasibaigė narystė kooperatinėje bendrovėje, pradžios nariui priskirtą turto dalį piniginiu ekvivalentu rinkos kainomis, išmokėti apyvartai proporcingą išmoką ir dividendą, jeigu dėl jų išmokėjimo už tuos metus yra priimtas narių susirinkimo sprendimas. Nepiniginiai pajiniai įnašai, jeigu šis asmuo pageidauja, grąžinami natūra, išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma arba sukeltų neproporcingos žalos kooperatinei bendrovei ar asmeniui, kurio narystė kooperatinėje bendrovėje pasibaigė. Stojamasis mokestis negrąžinamas.

6. Mirusio fizinio asmens kooperatinės bendrovės nario įpėdiniais, likviduoto arba reorganizuoto juridinio asmens kooperatinės bendrovės nario teisių perėmėjams, jeigu jie nėra kooperatinės bendrovės nariai ir per metus nuo šių teisių įgijimo nėra priimti į kooperatinės bendrovės narius jos įstatuose nustatyta tvarka, šio straipsnio 5 dalyje nurodytas už pajų įneštas pajinis įnašas grąžinamas, nariui priskirta turto dalis atlyginama, apyvartai proporcinga išmoka ir dividendas išmokami šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

11 straipsnis. Kooperatinės bendrovės nario teisės ir pareigos

1. Kooperatinės bendrovės narys turi teisę:

1) dalyvauti kooperatinės bendrovės narių susirinkime, rinkti valdymo ir kontrolės organų narius ir būti į juos išrinktas;

2) balsuojant turėti vieną balsą, nepaisant pajaus dydžio. Kooperatinės bendrovės, kurios daugiau kaip pusę visų narių sudaro kooperatinės bendrovės, įstatuose gali būti nustatyta, kad nario balsų skaičius nustatomas pagal jo dalyvavimą kooperatinės bendrovės veikloje (apyvartą), išskyrus kapitalines investicijas (pajinius įnašus), ir nustatyta tokio balsų skaičiavimo tvarka – vienam nariui gali būti skiriami ne daugiau kaip 5 balsai, tačiau ne daugiau kaip 30 procentų visų balsų. Kooperatinės bendrovės įstatuose nustatyta balsavimo pagal dalyvavimą jos veikloje nuostata netaikoma ir kiekvienas kooperatinės bendrovės narys turi vieną balsą, nepaisant pajaus dydžio, jei kooperatinę bendrovę sudarančių narių – kooperatinių bendrovių skaičius sumažėja iki pusės visų narių ar tampa dar mažesnis. Kooperatinės bendrovės narys turi teisę įstatuose nustatyta tvarka perleisti jam priklausančią balsavimo teisę kitam kooperatinės bendrovės nariui (narių atstovui) ar trečiajam asmeniui arba paskirti įgaliotinį, atstovausiantį jam narių susirinkime. Kooperatinės bendrovės įstatuose turi būti nustatytas didžiausias vieno įgaliotinio galimų atstovauti narių skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-2179](#), 2004-04-27, Žin., 2004, Nr. 78-2709 (2004-05-11), i. k. 1041010ISTA0IX-2179

Nr. [X-1154](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2458 (2007-06-09), i. k. 1071010ISTA00X-1154

3) disponuoti pajumi šio ir kitų įstatymų bei įstatų nustatyta tvarka;

4) gauti apyvartai proporcingą išmoką;

5) gauti dividendą;

6) naudotis kooperatinės bendrovės turtu ir teikiamomis paslaugomis įstatuose nustatytais sąlygomis ir tvarka;

7) gauti likviduojamos kooperatinės bendrovės turto dalį (jos ekvivalentą pinigais) įstatuose nustatyta tvarka;

8) gauti informaciją apie kooperatinės bendrovės veiklą ir turtą;

9) būti kelių kooperatinių bendrovių nariu, jeigu ko kita nenumato šių kooperatinių bendrovių įstatai;

10) pagal sutartį skolinti kooperatinei bendrovei lėšų jos įstatuose nustatyta tvarka;

11) išstoti iš kooperatinės bendrovės narių ir gauti šio Įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nurodytą už pajų įneštą pajinį įnašą, išmoką už nariui priskirtą turto dalį, apyvartai proporcingą išmoką ir dividendą.

2. Kooperatinės bendrovės narys privalo laikytis įstatų, vykdyti kooperatinės bendrovės organų sprendimus, vykdyti apyvartą su kooperatine bendrove, tausoti kooperatinės bendrovės turtą, rūpintis jo didinimu.

3. Kooperatinės bendrovės nario kitos teisės ir pareigos nustatomos kooperatinės bendrovės įstatuose.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

KOOPERATINĖS BENDROVĖS KAPITALAS IR PELNO SKIRSTYMAS

12 straipsnis. Kapitalo sudėtis

1. Kooperatinės bendrovės kapitalas yra nuosavas ir skolintas. Nuosavas kapitalas sudaromas iš kooperatinės bendrovės narių stojamųjų mokesčių ir pajinių įnašų, atskaitymų iš šios bendrovės pelno, kitų įstatymuose neuždraustų pajamų. Kooperatinės bendrovės nuosavas kapitalas, išskyrus už pajus įneštus pajinius įnašus, gali būti nedalomas arba priskirtas (visas arba jo dalis) kooperatinės bendrovės nariams. Skolintas kapitalas sudaromas iš paskolų ir kitų skolintų lėšų.

2. Nuosavas kapitalas skirstomas į pagrindinį ir atsargos (rezervinį) kapitalą. Pagrindinis kapitalas naudojamas kooperatinės bendrovės ūkinei veiklai ir turtui įsigyti. Atsargos (rezervinis) kapitalas narių susirinkimo sprendimu naudojamas nenumatytoms išlaidoms ir nuostoliams

padengti, o atsargos (rezervinio) kapitalo dalis, viršijanti 1/10 nuosavo kapitalo, narių susirinkimo sprendimu gali būti naudojama ir kitiems tikslams.

3. Atskaitymai į atsargos (rezervinį) kapitalą kooperatinėms bendrovėms yra privalomi, kol atsargos (rezervinis) kapitalas nesudaro 1/10 nuosavo kapitalo vertės. Privalomi atskaitymai į atsargos (rezervinį) kapitalą turi sudaryti ne mažiau kaip 5 procentus grynojo pelno.

13 straipsnis. Kooperatinės bendrovės nario pajus

1. Kooperatinės bendrovės nario pajaus dydis yra lygus nario įneštų pajinių įnašų vertei.

2. Minimalaus ir maksimalaus pajų dydžiai, pajinio įnašo ir papildomų pajinių įnašų įmokėjimo tvarka, atsakomybė už šios tvarkos pažeidimus, nepiniginio (daiktų, intelektinės veiklos rezultatų, taip pat kitokių turtinių ir neturtinių vertybių) pajinio įnašo įvertinimo tvarka turi būti nustatyta įstatuose.

3. Pajiniu įnašu negali būti žemės ūkio paskirties žemė ir turtas, kuriuo disponuoti pajinį įnašą įmokančiam asmeniui yra apribotos teisės, taip pat turtas, į kurį kooperatinė bendrovė negali įgyti nuosavybės teisės.

4. Kooperatinės bendrovės nario už pajų įneštas pajinis įnašas registruojamas apskaitos dokumentuose ir įstatuose nustatyta tvarka kooperatinės bendrovės nariui išduodamas pajaus vardinis dokumentas. Jame nurodoma:

- 1) kooperatinės bendrovės pavadinimas;
- 2) pajaus turėtojo fizinio asmens vardas, pavardė ir asmens kodas arba juridinio asmens pavadinimas ir kodas;
- 3) pajinių įnašų vertė.

5. Kooperatinės bendrovės nariai turi teisę perleisti pajų kitiems asmenims įstatuose nustatyta tvarka. Pirmenybę įsigyti perleidžiamą pajų tomis pačiomis sąlygomis turi kooperatinės bendrovės narys. Apie ketinimą perleisti pajų kooperatinės bendrovės narys privalo raštu pranešti kitiems kooperatinės bendrovės nariams ir valdymo organui įstatuose nustatyta tvarka. Jeigu per mėnesį nė vienas kooperatinės bendrovės narys, kuriam apie perleidžiamą pajų buvo pranešta, pajaus neįsigyja, pajų perleidžiantis narys įgyja teisę jį perleisti trečiajam asmeniui, jeigu trečiasis asmuo, ketinantis įsigyti pajų, kooperatinės bendrovės įstatų nustatyta tvarka kreipiasi į kooperatinę bendrovę su prašymu tapti kooperatinės bendrovės nariu ir kooperatinės bendrovės narių susirinkimas kooperatinės bendrovės įstatų nustatyta tvarka priima sprendimą dėl šio asmens priėmimo į kooperatinės bendrovės narius. Šis sprendimas įsigalioja nuo pajaus perleidimo momento. Pajų ketinančio įsigyti asmens priėmimui į kooperatinės bendrovės narius šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostata dėl pajinio įnašo sumos, ne mažesnės už minimalų pajaus dydį, sumokėjimo netaikoma. Kooperatinės bendrovės narys pajumi disponuoja šio ir kitų įstatymų bei įstatų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1154](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2458 (2007-06-09), i. k. 1071010ISTA00X-1154

14 straipsnis. Grynojo pelno skirstymas

1. Kooperatinės bendrovės per finansinius metus uždirbto grynojo pelno paskirstymas patvirtinamas ne vėliau kaip per 4 mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

2. Grynasis pelnas skirstomas šia eilės tvarka:

- 1) atsargos (rezerviniam) kapitalui papildyti;
 - 2) apyvartai proporcingoms išmokoms mokėti;
 - 3) dividendams mokėti.
3. Pelno likutis naudojamas įstatuose nustatyta tvarka.

4. Dividendams mokėti skiriama iki 10 procentų grynojo pelno.

5. Maksimalus dividendo dydis nustatomas kooperatinės bendrovės įstatuose.

PENKTASIS SKIRSNIS

KOOPERATINĖS BENDROVĖS VALDYMAS IR KONTROLĖ

15 straipsnis. Kooperatinės bendrovės organai

1. Kooperatinės bendrovės organai yra narių susirinkimas, valdyba ir administracijos vadovas.
2. Kooperatinės bendrovės, kuri turi daugiau kaip 100 narių, narių susirinkimas gali būti pakeistas kooperatinės bendrovės narių atstovų susirinkimu. Kooperatinės bendrovės narių atstovų susirinkimas turi šio Įstatymo nustatytus narių susirinkimo įgaliojimus. Kooperatinės bendrovės narių atstovų susirinkime kiekvienas atstovas turi vieną balsą. Kooperatinės bendrovės narių renkamų narių atstovų rinkimo bei atšaukimo tvarka ir sąlygos turi būti nustatytos kooperatinės bendrovės įstatuose. Kooperatinei bendrovei, kurios įstatuose yra numatytas narių susirinkimo pakeitimas narių atstovų susirinkimu, auditas yra privalomas.
3. Kooperatinės bendrovės, kurią sudaro ne daugiau kaip 50 narių, įstatuose gali būti nustatyta, kad valdyba nėra sudaroma, o jos funkcijas atlieka administracijos vadovas.

16 straipsnis. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimas

1. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimas:
 - 1) priima sprendimus dėl priėmimo į kooperatinės bendrovės narius, pašalinimo iš kooperatinės bendrovės narių, narystės, perleidus pajų kitam asmeniui, pasibaigimo. Priimti šiuos sprendimus, išskyrus dėl nario pašalinimo, narių susirinkimas gali pavesti valdybai;
 - 2) tvirtina, keičia kooperatinės bendrovės įstatus;
 - 3) renka, atšaukia valdybos narius ir jos pirmininką arba, kai valdyba nėra sudaroma, renka, atšaukia administracijos vadovą; taip pat renka, atšaukia revizijos komisijos narius ir jos pirmininką (revizorių) arba, kai revizijos komisija (revizorius) nėra sudaroma, tvirtina audito įmonę;
 - 4) įvertina valdybos, o tuo atveju, kai kooperatinėje bendrovėje valdyba nėra sudaroma, administracijos vadovo ir revizijos komisijos (revizoriaus) darbą, taip pat revizijos komisijos (revizoriaus) arba audito įmonės išvadą dėl kooperatinės bendrovės finansinės atskaitomybės;
 - 5) tvirtina metinę finansinę atskaitomybę, priima nutarimą dėl pelno paskirstymo arba nuostolių padengimo;
 - 6) tvirtina kooperatinės bendrovės veiklos programą;
 - 7) priima sprendimą dėl kooperatinės bendrovės stojimo į sąjungas, išstojimo iš jų, filialų ir atstovybių, kitų įmonių ir organizacijų steigimo, veiklos nutraukimo ir kitų organizacinių klausimų;
 - 8) tvirtina valdybos, administracijos vadovo ir revizijos komisijos (revizoriaus) darbo reglamentus;
 - 9) tvirtina valdybos narių ir jos pirmininko, o tuo atveju, kai valdyba nėra sudaroma – administracijos vadovo, taip pat revizijos komisijos (revizoriaus) darbo apmokėjimo tvarką;
 - 10) priima sprendimą dėl kooperatinės bendrovės ilgalaikio turto įgijimo, perleidimo, nuomos ar įkeitimo, ilgalaikių paskolų paėmimo ir suteikimo, laidavimo ar garantavimo už kitų ūkio subjektų prievolės, jeigu šių sandorių suma viršija 1/10 kooperatinės bendrovės nuosavo kapitalo vertės;
 - 11) priima sprendimą reorganizuoti, pertvarkyti arba likviduoti kooperatinę bendrovę.
2. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimas gali turėti ir kitų teisių bei įgaliojimų, numatytų kooperatinės bendrovės įstatuose.
3. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimą šaukia kooperatinės bendrovės valdyba, o jeigu ji nėra sudaryta ar valdyba nustatytais atvejais ir terminais susirinkimo nesusaukia – administracijos vadovas arba ne mažiau kaip 1/4 kooperatinės bendrovės narių.
4. Eilinius kooperatinės bendrovės narių susirinkimus valdyba (kai valdyba nėra sudaryta – administracijos vadovas) sušaukia kasmet, ne vėliau kaip per 4 mėnesius po finansinių metų pabaigos.

5. Neeiliniai narių susirinkimai šaukiami valdybos (kai valdyba nėra sudaroma – administracijos vadovo) ar ne mažiau kaip 1/4 kooperatinės bendrovės narių iniciatyva.

6. Narių susirinkimo darbotvarkės sudarymo ir informavimo apie susirinkimą tvarka nustatoma įstatuose.

7. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimas gali priimti sprendimus, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 kooperatinės bendrovės narių. Jeigu tiek kooperatinės bendrovės narių į susirinkimą neatvyko, susirinkimas tais pačiais darbotvarkės klausimais turi būti šaukiamas pakartotinai. Pakartotinai sušauktame susirinkime sprendimai gali būti priimami, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 1/3 kooperatinės bendrovės narių. Jeigu į pakartotinai sušauktą susirinkimą neatvyko nustatytas kooperatinės bendrovės narių skaičius, šaukiamas dar vienas susirinkimas. Jis sprendimus priima esant bet kokiam kooperatinės bendrovės narių skaičiui.

8. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimo sprendimai priimami kooperatinės bendrovės narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašė, balsų dauguma, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 2 ir 11 punktuose nurodytus atvejus ir dėl narių pašalinimo. Šiais atvejais sprendimai priimami ne mažiau kaip 2/3 kooperatinės bendrovės narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašė, balsų dauguma.

9. Kooperatinės bendrovės narių susirinkime balsuojama atviru balsavimu, išskyrus atvejus, kai slaptą balsavimą nustato šis Įstatymas, kooperatinės bendrovės įstatai arba to reikalauja ne mažiau kaip 1/10 susirinkimo dalyvių sąrašė užsiregistravusių kooperatinės bendrovės narių. Kooperatinės bendrovės valdybos nariai ir jos pirmininkas, o tuo atveju, kai valdyba nėra sudaroma, administracijos vadovas, taip pat revizijos komisijos nariai ir jos pirmininkas (revizorius) renkami slaptu balsavimu.

10. Sprendimui dėl ilgalaikio turto dalies, didesnės kaip 1/10 kooperatinės bendrovės nuosavo kapitalo vertės, įgijimo, perleidimo ar nuomos reikalingas narių susirinkimo sprendimas, priimtas balsų dauguma, o sprendimui dėl kitų ūkio subjektų prievolių laidavimo ar garantavimo arba turto įkeitimo, arba ilgalaikių paskolų paėmimo ir suteikimo, kai tokio sandorio suma yra didesnė kaip 1/10 kooperatinės bendrovės nuosavo kapitalo vertės, reikalingas narių susirinkimo sprendimas, priimtas ne mažiau kaip 2/3 balsų dauguma. Tokių sandorių, sudaromų be narių susirinkimo sprendimo, suminė vertė finansiniais metais negali būti didesnė kaip 1/10 kooperatinės bendrovės nuosavo kapitalo vertės.

11. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimo protokolą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pasirašo susirinkimo sekretorius, pirmininkas ir susirinkimo įgaliotas kooperatinės bendrovės narys.

12. Prie narių susirinkimo protokolo pridedamas kooperatinės bendrovės narių, atvykusių ir užsiregistravusių iki susirinkimo pradžios, sąrašas.

17 straipsnis. Kooperatinės bendrovės valdyba ir administracijos vadovas

1. Valdyba yra kolegialus kooperatinės bendrovės valdymo organas. Valdybos veiklai vadovauja jos pirmininkas. Valdybos narių skaičius nustatomas įstatuose, tačiau jis negali būti mažesnis kaip 3.

2. Valdybos narius ir jos pirmininką renka kooperatinės bendrovės narių susirinkimas ne ilgesnei kaip 4 metų kadencijai. Valdybos narys, valdybos pirmininkas arba visa valdyba gali būti atšaukti arba gali atsistatydinti įstatuose nustatyta tvarka kadencijai nepasibaigus.

3. Valdybos darbo tvarką, valdybos narių ir jos pirmininko pareigas bei įgaliojimus nustato kooperatinės bendrovės narių susirinkimo patvirtintas valdybos (administracijos vadovo) darbo reglamentas.

4. Valdyba sprendimus priima posėdyje, kuriame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 visų valdybos narių. Sprendimai priimami balsų dauguma. Valdybos posėdžių šaukimo ir darbo tvarka nustatoma valdybos darbo reglamente. Valdyba į kiekvieną savo posėdį kviečia administracijos vadovą, jei jis nėra valdybos narys.

5. Nepaisant to, ar sudaroma valdyba, ar ne, kooperatinėje bendrovėje turi būti administracijos vadovas.

6. Administracijos vadovą renka ir atšaukia valdyba, o jeigu ji nėra sudaroma – kooperatinės bendrovės narių susirinkimas. Darbo sutartį su administracijos vadovu pasirašo valdybos pirmininkas, o jeigu valdyba nėra sudaroma – kooperatinės bendrovės narių susirinkimo įgaliotas asmuo.

7. Administracijos vadovu gali būti valdybos narys, jos pirmininkas, kooperatinės bendrovės narys, taip pat kitas veiksnus fizinis asmuo. Reikalavimai administracijos vadovui nustatomi įstatuose. Administracijos vadovu negali būti revizijos komisijos narys, jos pirmininkas (revizorius).

8. Administracijos vadovas yra vienasmenis valdymo organas, vadovaujantis administracijai. Administracijos vadovas organizuoja ir vykdo kooperatinės bendrovės ūkinę finansinę veiklą, atstovauja kooperatinei bendrovei santykiuose su trečiaisiais asmenimis, teisme, arbitraže, sudaro sandorius, priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, sudaro su jais darbo sutartis, teikia valdybai medžiagą apie savo darbą, kooperatinės bendrovės veiklos programos, pajamų ir sąnaudų sąmatos, finansinės atskaitomybės ir pelno (nuostolio) paskirstymo projektus, atlieka kitus kooperatinės bendrovės įstatuose jo kompetencijai priskirtus veiksmus. Administracijos darbo tvarka nustatoma administracijos darbo reglamente.

9. Administracijos vadovas dalyvauja valdybos posėdžiuose patariamąjo balso teise, jei jis nėra valdybos narys.

10. Valdybos nariai ir valdybos pirmininkas, administracijos vadovas privalo atlyginti kooperatinei bendrovei nuostolius, padarytus dėl valdybos arba administracijos vadovo sprendimų, priimtų pažeidžiant kooperatinės bendrovės įstatus ar su kooperatinių bendrovių veikla susijusius įstatymus. Valdybos nario ir valdybos pirmininko arba administracijos vadovo atsistatydinimas ar pašalinimas iš pareigų neatleidžia jo nuo nuostolių, kurie susidarė dėl jo kaltės, atlyginimo.

11. Kooperatinės bendrovės valdybos nariai kooperatyvui padarytą žalą atlygina solidariai. Paskiri valdybos nariai, priimant neteisėtus, kooperatinei bendrovei žalingus sprendimus balsavę prieš (tai turi būti užfiksuota protokole), nuo žalos atlyginimo atleidžiami.

18 straipsnis. Veiklos kontrolė

1. Kooperatinės bendrovės ūkinę finansinę veiklą kontroliuoja revizijos komisija (revizorius). Revizijos komisijos nariai ir jos pirmininkas (revizorius) renkami kooperatinės bendrovės narių susirinkime ne ilgesnei kaip 4 metų kadencijai. Kooperatinės bendrovės įstatuose gali būti numatyta, kad jos ūkinę finansinę veiklą kontroliuoja kooperatinės bendrovės narių susirinkimo tvirtinama audito įmonė.

2. Revizijos komisijos nariu ir jos pirmininku (revizoriumi) negali būti kooperatinės bendrovės valdybos narys, jos pirmininkas, administracijos vadovas, taip pat asmuo, kurį su šioje dalyje nurodytų valdymo organų nariu sieja artimi giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiai. Kiti reikalavimai revizijos komisijos nariui (revizoriui) nustatomi kooperatinės bendrovės įstatuose.

3. Revizijos komisija (revizorius) arba audito įmonė:

- 1) tikrina kooperatinės bendrovės ūkinę finansinę veiklą;
- 2) informuoja kooperatinės bendrovės narių susirinkimą, valdybą ir administracijos vadovą apie kooperatinės bendrovės veiklos pažeidimus;
- 3) finansiniams metams pasibaigus, narių susirinkimui pateikia išvadą dėl kooperatinės bendrovės metinės finansinės atskaitomybės.

4. Kooperatinės bendrovės narių susirinkimas, valdyba (kai ji nėra sudaryta – administracijos vadovas), revizijos komisija (revizorius) patikrinimams gali kviesti ekspertus.

5. Revizijos komisijos (revizoriaus) darbo tvarką nustato jos darbo reglamentas.

6. Kooperatinės bendrovės veiklą įstatymų nustatyta tvarka turi teisę tikrinti valstybės institucijos.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS KOOPERATINĖS BENDROVĖS PABAIGA IR PERTVARKYMAS

19 straipsnis. Kooperatinės bendrovės reorganizavimas

1. Reorganizavimas – tai kooperatinės bendrovės, kaip juridinio asmens, pasibaigimas be likvidavimo procedūros.

2. Kooperatinės bendrovės gali būti reorganizuojamos šiais būdais:

1) jungimo;

2) skaidymo.

3. Galimi kooperatinių bendrovių jungimo būdai yra prijungimas ir sujungimas:

1) prijungimas – vienos ar daugiau kooperatinių bendrovių prijungimas prie kitos kooperatinės bendrovės, kuriai pereina visos reorganizuojamos kooperatinės bendrovės teisės ir pareigos;

2) sujungimas – dviejų ar daugiau kooperatinių bendrovių susivienijimas į naują kooperatinę bendrovę, kuriai pereina visos reorganizuotų kooperatinių bendrovių teisės ir pareigos.

4. Galimi kooperatinių bendrovių skaidymo būdai yra išdalijimas ir padalijimas:

1) išdalijimas – reorganizuojamos kooperatinės bendrovės teisių ir pareigų išdalijimas kitoms veikiančioms kooperatinėms bendrovėms;

2) padalijimas – vienos reorganizuojamos kooperatinės bendrovės pagrindu įsteigimas dviejų ar daugiau kooperatinių bendrovių, kurioms tam tikromis dalimis pereina reorganizuotos kooperatinės bendrovės teisės ir pareigos.

5. Reorganizavime dalyvaujančių kooperatinių bendrovių valdymo organai privalo parengti reorganizavimo sąlygas. Jose nurodoma:

1) kiekvienos reorganizuojamos kooperatinės bendrovės pavadinimas, buveinė, kodas, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas, registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie šią kooperatinę bendrovę;

2) reorganizavimo būdas, pasibaigiančios kooperatinės bendrovės ir tęsiančios veiklą po reorganizavimo kooperatinės bendrovės;

3) reorganizuojamos kooperatinės bendrovės nario tapimo tęsiančios veiklą po reorganizavimo kooperatinės bendrovės nariu tvarka, sąlygos ir terminai bei išmokos kooperatinės bendrovės nariams;

4) momentas, nuo kurio pasibaigiančios kooperatinės bendrovės teisės ir pareigos pereina tęsiančiai veiklą po reorganizavimo kooperatinei bendrovei;

5) papildomos teisės, reorganizavimo laikotarpiu suteikiamos reorganizuojamų kooperatinių bendrovių valdymo ir kontrolės organams, taip pat ekspertams;

6) sąlygos, kurias patenkinus reorganizavimas gali būti baigiamas.

6. Kartu su reorganizavimo sąlygomis turi būti parengti kiekvienos po reorganizavimo veiksiančios kooperatinės bendrovės įstatų projektai.

7. Kiekvienos reorganizavime dalyvaujančios kooperatinės bendrovės valdymo organai privalo parengti rašytines ataskaitas. Ataskaitose turi būti nurodyti reorganizavimo tikslai, paaiškintos reorganizavimo sąlygos, kooperatinės bendrovės veiklos tęstinumas, taip pat nurodyti reorganizavimo terminai bei ekonominiai pagrindai, jei to pareikalauja reorganizavime dalyvaujančios kooperatinės bendrovės nariai, turintys ne mažiau kaip 1/20 balsų.

8. Kooperatinės bendrovės reorganizavimo sąlygos turi būti įvertintos reikiamos kvalifikacijos nepriklausomų ekspertų. Kiekviena reorganizavime dalyvaujanti kooperatinė bendrovė skiria ekspertą.

9. Apie reorganizavimo sąlygų sudarymą turi būti paskelbta viešai tris kartus, darant ne mažesnes kaip 30 dienų pertraukas, arba paskelbta viešai vieną kartą ir pranešta visiems kooperatinės bendrovės kreditoriams raštu. Pranešime turi būti nurodyta: kiekvienos

reorganizuojamos kooperatinės bendrovės pavadinimas, buveinė, kodas, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas, registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie šią kooperatinę bendrovę, reorganizavimo būdas, pasibaigiančios kooperatinės bendrovės ir tęsiančios veiklą po reorganizavimo kooperatinės bendrovės momentas, nuo kurio pasibaigiančios kooperatinės bendrovės teisės ir pareigos pereina tęsiančiai veiklą po reorganizavimo kooperatinei bendrovei, kur ir nuo kada galima susipažinti su reorganizavimo sąlygomis, po reorganizavimo tęsiančių veiklą ir (ar) naujai kuriamų kooperatinių bendrovių steigimo dokumentais ar jų projektais ir visų reorganizavime dalyvaujančių kooperatinių bendrovių valdymo organų parengtomis ataskaitomis, ekspertų vertinimais bei praėjusių 3 finansinių metų finansinėmis ataskaitomybėmis.

10. Sprendimas dėl kooperatinės bendrovės reorganizavimo turi būti priimtas ne mažiau kaip 2/3 kooperatinės bendrovės narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąraše, balsų. Sprendimas dėl kooperatinės bendrovės reorganizavimo gali būti priimtas tik praėjus 30 dienų nuo reorganizavimo sąlygų viešo paskelbimo. Sprendimu dėl kooperatinės bendrovės reorganizavimo turi būti patvirtintos reorganizavimo sąlygos ir pakeisti ar priimti nauji įstatai.

11. Sprendimo dėl kooperatinės bendrovės reorganizavimo priėmimą patvirtinantis dokumentas turi būti pateiktas juridinių asmenų registrai ne vėliau kaip pirmą viešo paskelbimo dieną. Juridinių asmenų registro tvarkytojas apie sprendimą reorganizuoti kooperatinę bendrovę turi paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka.

12. Reorganizavimas laikomas baigtu, kai juridinių asmenų registre įregistruojamos po reorganizavimo sukurtos naujos kooperatinės bendrovės ar įregistruojami tęsiančių veiklą kooperatinių bendrovių pakeisti įstatai.

13. Reorganizuojant naujai įkurtos kooperatinės bendrovės pirmasis narių susirinkimas turi išrinkti kooperatinės bendrovės valdymo ir kontrolės organus.

14. Likviduojama kooperatinė bendrovė negali būti reorganizuojama.

20 straipsnis. Kooperatinės bendrovės pertvarkymas

1. Kooperatinė bendrovė pertvarkoma Civilinio kodekso ir šio Įstatymo nustatyta tvarka. Po pertvarkymo veiksiančiam juridiniam asmeniui pereina visos pertvarkomos kooperatinės bendrovės teisės ir pareigos.

2. Sprendimą pertvarkyti kooperatinę bendrovę ir kartu po pertvarkymo veiksiančio juridinio asmens steigimo dokumentus priima narių susirinkimas ne mažiau kaip 2/3 kooperatinės bendrovės narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąraše, balsų.

3. Apie kooperatinės bendrovės pertvarkymą turi būti paskelbta įstatuose nustatyta tvarka viešai 3 kartus, darant ne mažesnes kaip 30 dienų pertraukas, arba viešai vieną kartą ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki sprendimo dėl pertvarkymo priėmimo ir pranešta raštu visiems kooperatinės bendrovės kreditoriams. Pranešime nurodoma:

- 1) kooperatinės bendrovės pavadinimas;
- 2) kooperatinės bendrovės buveinė;
- 3) kooperatinės bendrovės kodas;
- 4) registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie pertvarkomą kooperatinę bendrovę;
- 5) juridinio asmens, į kurį pertvarkoma kooperatinė bendrovė, teisinė forma;
- 6) pertvarkomos kooperatinės bendrovės nario tapimo po pertvarkymo tęsiančio veiklą juridinio asmens dalyviu tvarka, sąlygos ir terminai;
- 7) momentas, nuo kurio pertvarkomos kooperatinės bendrovės teisės ir pareigos pereina po pertvarkymo tęsiančiam veiklą juridiniam asmeniui;

8) kur ir nuo kada galima susipažinti su pertvarkymo sąlygomis, jeigu jos sudaromos, po pertvarkymo veiksiančio juridinio asmens steigimo dokumentais ir pertvarkomos kooperatinės bendrovės praėjusių 3 finansinių metų metinėmis finansinėmis ataskaitomybėmis.

4. Sprendimo dėl kooperatinės bendrovės pertvarkymo priėmimą patvirtinantis dokumentas turi būti pateiktas juridinių asmenų registrui ne vėliau kaip pirmą viešo paskelbimo dieną. Juridinių asmenų registro tvarkytojas apie sprendimą pertvarkyti kooperatinę bendrovę turi paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Pertvarkymas laikomas baigtu nuo po pertvarkymo veiksiančio juridinio asmens steigimo dokumentų įregistravimo juridinių asmenų registre.

6. Steigimo dokumentai netenka galios, jeigu jie nebuvo pateikti juridinių asmenų registrui per 6 mėnesius nuo sprendimo pertvarkyti kooperatinę bendrovę priėmimo.

21 straipsnis. Kooperatinės bendrovės likvidavimas

1. Kooperatinė bendrovė likviduojama:

- 1) narių susirinkimo sprendimu;
- 2) pasibaigus įstatuose numatytam veiklos terminui;
- 3) kooperatinės bendrovės narių skaičiui sumažėjus mažiau, negu yra šio Įstatymo leidžiamas minimumas, jeigu kooperatinės bendrovės nariai per 6 mėnesius po tokio sumažėjimo nenutaria kooperatinės bendrovės reorganizuoti ar pertvarkyti;
- 4) teismo ar kreditorių susirinkimo sprendimu likviduoti bankrutavusią kooperatinę bendrovę;
- 5) teismo sprendimu, kai kooperatinės bendrovės steigimas pripažįstamas negaliojančiu, kaip tai nustatyta Civiliniame kodekse;
- 6) teismo sprendimu juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva, kaip tai nustatyta Civiliniame kodekse;
- 7) teismo sprendimu, kai kooperatinės bendrovės veikla pripažįstama netinkama, kaip tai nustatyta Civiliniame kodekse, ir taikoma likvidavimo priemonė.

2. Kooperatinės bendrovės likvidavimo tvarką nustato Civilinis kodeksas ir šis Įstatymas.

3. Asmuo, priėmęs sprendimą likviduoti kooperatinę bendrovę, paskiria likvidatorių. Juo turi būti reikiamos kvalifikacijos asmuo. Gali būti skiriama keletas likvidatorių. Jei skiriama keletas likvidatorių, yra sudaroma likvidacinė komisija ir vienas iš likvidatorių skiriamas likvidacinės komisijos pirmininku.

4. Nuo likvidatoriaus (likvidacinės komisijos) paskyrimo kooperatinės bendrovės organai, išskyrus narių susirinkimą, netenka įgaliojimų, kooperatinės bendrovės narių susirinkimo kompetencija dėl sandorių sudarymo, taip pat valdymo ir kontrolės organų teisės bei pareigos pereina likvidatoriui (likvidacinei komisijai).

5. Likvidatorius (likvidacinė komisija):

- 1) pateikia juridinių asmenų registrui dokumentus, reikalingus pasikeitusiems registro duomenims įregistruoti;
- 2) skelbia apie likvidavimą šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka;
- 3) atstovauja likviduojamai kooperatinei bendrovei teisme, santykiuose su valstybės institucijomis, įstaigomis bei kitais juridiniais ir fiziniais asmenimis;
- 4) likvidavimo laikotarpiu sudaro kooperatinės bendrovės buhalterinius balansus;
- 5) pagal kooperatinės bendrovės sandorius baigia vykdyti prievoles, įskaitant nesumokėtas į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, taip pat mokesčio administratoriaus pareigūnų ir kitų valstybės institucijų apskaičiuotas sumas, tarp jų baudas ir delspinigius, ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo likvidavimo paskelbimo dienos ir sudaro naujus sandorius, neprieštaraujančius likviduojamos kooperatinės bendrovės veiklą reglamentuojantiems įstatymams, atsiskaito kooperatinės bendrovės narių susirinkimui jo nustatytais terminais;
- 6) per 6 mėnesius nuo likvidavimo paskelbimo dienos priima ir tenkina kreditorių reikalavimus, išieško debitorinius įsiskolinimus;
- 7) išaiškėjus ginčytinoms prievolėms, iš kooperatinės bendrovės turto išskiria atitinkamą lėšų sumą joms vykdyti ir įmoka į notariato depozito sąskaitą;

8) likusį turtą, praėjus 6 mėnesiams nuo likvidavimo paskelbimo dienos, įstatuose nustatyta tvarka padalija kooperatinės bendrovės nariams, atsižvelgdamas į jų pajaus dydį. Kilus ginčams tarp kooperatinės bendrovės narių dėl likusio turto padalijimo, likvidatorius (likvidacinė komisija) sustabdo turto dalijimą. Narių tarpusavio ginčai ir ginčai su likvidatoriumi sprendžiami teisme;

9) pateikia juridinių asmenų registrai dokumentus, kurie reikalingi likviduotai kooperatinei bendrovei išregistruoti iš juridinių asmenų registro.

6. Likvidatorius (likvidacinė komisija), kuris nevykdo savo pareigų ar vykdo jas netinkamai, privalo atlyginti kooperatinei bendrovei visą dėl to padarytą žalą, jei kooperatinės bendrovės įstatai nenumato kitaip. Likvidacinė komisija yra solidariai atsakinga kooperatinei bendrovei ir tretiesiems asmenims už nuostolius, kurie susidarė dėl šios komisijos kaltės.

7. Apie kooperatinės bendrovės likvidavimą viešai skelbiama 2 kartus, darant 30 dienų pertrauką, taip pat pranešama kiekvienam kooperatinės bendrovės nariui ir kreditoriui pasirašytinai ar registruotu laišku. Apie kooperatinės bendrovės likvidavimą pranešama juridinių asmenų registrai ne vėliau kaip pirmą pirmojo viešo paskelbimo dieną.

8. Likviduojama kooperatinė bendrovė gali sudaryti tik tuos sandorius, kurie yra susiję su kooperatinės bendrovės veiklos nutraukimu arba kurie numatyti sprendime likviduoti kooperatinę bendrovę.

9. Likviduotos kooperatinės bendrovės dokumentai saugomi įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

SEPTINTASIS SKIRSNIS KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ SĄJUNGOS

22 straipsnis. Kooperatinių bendrovių sąjungų steigimas ir veikla

1. Kooperatinės bendrovės gali jungtis į sąjungas jų įstatuose numatytiems tikslams įgyvendinti. Sąjungų nariais gali būti ir kiti juridiniai asmenys (bendrovės, asociacijos, draugijos ir kt.), jei jų narystė atitinka kooperatinių bendrovių sąjungų tikslus. Kooperatinių bendrovių sąjungą turi sudaryti dvi ar daugiau kooperatinių bendrovių.

2. Kooperatinių bendrovių sąjungos steigiamos, valdomos, veikia, reorganizuojamos ir likviduojamos tokia pat tvarka kaip ir kooperatinės bendrovės.

3. Kooperatinių bendrovių sąjungos veikia pagal savo įstatus. Įstatus priima jų delegatų suvažiavimai, konferencijos ar susirinkimai. Šio Įstatymo nustatyta tvarka įregistruota sąjunga laikoma įsteigta.

4. Kooperatinės bendrovės ir jų sąjungos gali dalyvauti tarptautinių kooperacijos organizacijų veikloje ir plėtoti kitą tarptautinę veiklą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-823](#), 1995-03-21, Žin., 1995, Nr. 27-601 (1995-03-29), i. k. 0951010ISTA000I-823

Dėl Lietuvos Respublikos kooperacijos įstatymo pakeitimo ir papildymo

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-380](#), 1997-07-02, Žin., 1997, Nr. 69-1741 (1997-07-23), i. k. 0971010ISTAVIII-380

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 19 ir 20 straipsnių papildymo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1564](#), 2000-03-14, Žin., 2000, Nr. 26-667 (2000-03-29), i. k. 1001010ISTAIIII-1564

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3, 5, 7, 8, 11, 14, 18, 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1872](#), 2000-07-18, Žin., 2000, Nr. 64-1938 (2000-07-31), i. k. 1001010ISTAIIII-1872

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 7 straipsnio papildymo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-903](#), 2002-05-28, Žin., 2002, Nr. 57-2296 (2002-06-12), i. k. 1021010ISTA00IX-903

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2179](#), 2004-04-27, Žin., 2004, Nr. 78-2709 (2004-05-11), i. k. 1041010ISTA0IX-2179

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo papildymo 3-1 straipsniu, 11 straipsnio papildymo ir Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1154](#), 2007-05-24, Žin., 2007, Nr. 64-2458 (2007-06-09), i. k. 1071010ISTA00X-1154

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3-1, 10, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1586](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2712 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1586

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1804](#), 2008-11-11, Žin., 2008, Nr. 135-5240 (2008-11-25), i. k. 1081010ISTA00X-1804

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-604](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-15 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-604

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 4, 5 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1021](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 118-5994 (2010-10-02), i. k. 1101010ISTA0XI-1021

Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymas